

2 uur

Gegidste wandeling

Vredeswandeling

De spanning van de elektrische draad bedroeg ongeveer 2.000 volt. De meeste mensen wisten niet wat elektriciteit was. Pas in het najaar van 1926 werden in Zondereigen de eerste huizen van stroom voorzien.

De elektrische draad volgde niet overal de grens. In Zondereigen bleef de draad ten zuiden van een Nederlandse enclave, waardoor veel akkers voor de boeren onbereikbaar waren. De grens met Baarle-Nassau mocht alleen via Weelde-Station overschreden worden.

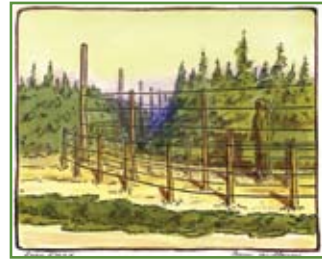
Grensgidsen of "passeurs" gingen vaak uiterst creatief te werk. Dit vouwraam werd door hen ontwikkeld om snel en veilig tussen de stroomdraden door te kruipen.

Ooggetuigen schreven: "Op de weg van Turnhout naar Baarle zagen we een onafgebroken stoet van mannen, vrouwen en kinderen."

Zij droegen in der haast bijeengescharrelde kleding, op allerlei voertuigen zoals kinderwagens, hondenkarren en kruitwagens.

In onze regio werd de elektrische draadversperring op 24 juli 1915 operationeel.

Voorgewij: BLOCC by

één dorp,
2 gemeenten
30 enclaves
2 landen

Vredeswandeling

Eerste Wereldoorlog

Onze kennis van de Eerste Wereldoorlog beperkt zich meestal tot het verhaal van de loopgravenoorlog aan de IJzer. Wat zich in het binnenland afspeelde, meer bepaald aan de Belgisch-Nederlandse grens, mag zeker niet vergeten worden.

Baarle-Hertog

Baarle-Hertog was een buitenbeentje in de grensregio. Deze Belgische gemeente was slechts gedeeltelijk door het Duitse leger ingenomen. Zondereigen, een kerkdorp van Baarle-Hertog, werd op 3 november 1914 als laatste plaats in België bezet. Het centrum van Baarle-Hertog, bestaande uit enclaves, bleef onbereikbaar voor de Duitsers zonder de Nederlandse neutraliteit te schenden.

Gesloten grenzen

De grens tussen bezet België en neutraal Nederland werd gesloten en bewaakt. Omwille van de censuur, het smokkelen van goederen en het vluchten van mensen werden alle doorgangswegen afgesloten met een versperring van hout en prikkeldraad.

Elektrische draadversperring

Ondanks die versperring en de intensieve bewaking door Duitse en Nederlandse soldaten was de grens zo lek als een zeef. Een radicale maatregel drong zich op. Om het illegale grensverkeer te voorkomen, installeerde de Duitse militaire overheid vanaf april 1915 langs de grens van Knokke tot Voeren (van Cadzand tot Vaals) een driedubbele afsluiting. De middelste versperring werd met een elektrische hoogspanning van ongeveer 2.000 Volt geladen.

'Dodendraad'

Er was geen contact meer mogelijk met familieleden aan de andere kant van de draad of met soldaten aan het IJzerfront. Geen wonder dat men probeerde deze hindernis te passeren. Er werd een bijzonder hoge tol aan mensenlevens betaald want op het platteland was het gevaar van elektriciteit nog volstrekt onbekend. Alleen al aan de grens met Baarle-Nassau vielen minstens drieëntwintig slachtoffers, langs heel de grens misschien wel tweeduizend. In de volksmond kreeg de versperring dan ook vlug een lugubere bijnaam: de 'Dodendraad'.

Reconstructie

Na de oorlog werd de draadversperring ontmanteld en hergebruikt voor landbouwdoeleinden. De herinnering is echter nooit helemaal verdwenen. Door het vinden van grote hoeveelheden scherven van porseleinen isolatoren op akkers, ontstond het idee om een stukje van de dodendraad opnieuw op te richten. Deze reconstructie werd op 12 september 2008 als een vredesmonument en een blijvende hulde aan alle slachtoffers van de draad ingehuldigd.

Geleid bezoek

Tal van wetenswaardigheden en straffe verhalen over vaak dramatische gebeurtenissen aan de dodendraad zijn in een cultuurhistorische, gegendite 'Vredeswandeling' (met bezoek aan het vredesmonument 'de Dodendraad') verwerkt. Het is een anekdotisch verhaal over Belgische, Nederlandse en Duitse soldaten geworden. Over vluchtelingen, smokkelaars, grensgidsen en andere verzetslieden. Over een economische blokkade, voedselhulp en... de dodendraad.

Boeking:

VVV Baarle-Hertog-Nassau
- vanuit België: 0031 13 507 99 21
- vanuit Nederland: 013 507 99 21
VVV Merksplas
- 014 63 94 77

Vertrekplaats: kerk Zondereigen

Parkeren: in de omgeving van de kerk

Afstand en duur: 4 km / ruim 2 uur

Wandelbaarheid:

bij normaal weer geschikt voor rolstoelen en buggy's

Verkorte versie: begeleid bezoek aan de Dodendraad (een uurtje)

Speciaal aanbod voor basisscholen

Lespakket met powerpoint en interactief bezoek aan het vredesmonument de Dodendraad.

Doelgroep:

leerlingen 5de en 6de leerjaar / groepen 7 en 8 (Nederland)

Duur: 2 uur

Reserveren bij Frans Van Gils:

- vanuit België: 014 63 35 88
- vanuit Nederland: 0032 14 633 588
- vangils.frans@telenet.be

